

Izabela Nowakowska

Dodaj zakładkę – open access
journals z zakresu nauk
farmaceutycznych i pokrewnych

Forum Bibliotek Medycznych 5/1 (9), 477-485

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tral. Nie posiada ono jeszcze wskaźnika IF (przewidywany wskaźnik według wydawcy: 1,11). Wszystkie artykuły publikowane są na zasadach Open Access. Autor może archiwizować pre- i postprinty, jak również wersję wydawcy. Prace dostępne są od razu w PubMed Central. Opłaty za publikacje mogą zostać obniżone lub zniesione w całości w ramach programu członkowskiego.

Podsumowanie

Otwarty model publikowania zapewnia łatwiejszy dostęp do wyników badań, lepszą dostępność do treści dla naukowców, przyczynia się do większego wykorzystania wyników prac badawczych, zapewnia łatwiejszy dostęp dla przedsiębiorców wpływając na podejmowanie innowacyjnych działań w gospodarce. Chociaż pod względem finansowym rosną koszty przygotowania publikacji elektronicznych i utrzymania platformy dostępowej oraz archiwum to jednak korzyści społeczne i gospodarcze z otwartości w dostępie do wiedzy są bardziej istotne dla rozwoju. Odbiorca wiedzy zyskuje szybko i bezpłatną informację z rzetelnych źródeł. Autorzy chcąc włączyć się w nurt otwartego publikowania powinni planować koszty już na etapie projektowania budżetu badań.

Mgr Izabela Nowakowska
Łódź - UM

DODAJ ZAKŁADKĘ – OPEN ACCESS JOURNALS Z ZAKRESU NAUK FARMACEUTYCZNYCH I POKREWNYCH

Abstract

There is present some of the big publishers with open access journals (BioMed Central, Hindawi Publishing Corporation, PLOS Public Library of Science, MDPI AG – Multidisciplinary Digital Publishing Institute), which represent sources from pharmacy and allied sciences. These journals create supplementary workshop for librarians, scientists and students. All chosen services are shown in a different perspective: searching easiness and usefulness for all users at Department of Pharmacy in Medical University of Łódź. Special attention is dedicated to English language journals from abroad, which subjects are not presented on commercial electronic resources on the website of Library of Medical University of Łódź. Author indicates different benefits of free of charge registration of users in these platforms

Streszczenie

Zaprezentowano kilku większych wydawców czasopism otwartych, publikujących źródła z zakresu farmacji i nauk pokrewnych (BioMed Central, Hindawi Publishing Corporation, PLOS Public Library

of Science, MDPI AG – Multidisciplinary Digital Publishing Institute). Czasopisma dostępne w opisywanych platformach, tworzą dodatkowy warsztat pracy bibliotekarzy, naukowców i studentów. Wybrane serwisy zostały scharakteryzowane pod kątem łatwości poszukiwań oraz przydatności merytorycznej dla użytkowników Wydziału Farmaceutycznego UM w Łodzi. Uwagę skierowano zwłaszcza na zagraniczne czasopisma anglojęzyczne, które reprezentują dyscypliny naukowe, niedostępne w prenumerowanych komercyjnych źródłach elektronicznych na stronie internetowej Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Autor wskazuje na liczne korzyści wynikające z bezpłatnej rejestracji użytkowników w omawianych serwisach.

Wstęp

Open Access to ogólnosiwiatowy projekt mający na celu popularyzację otwartości w nauce, usprawnienie wymiany informacji naukowej oraz zwiększenie powszechności dostępu do wiedzy. W odniesieniu do publikacji naukowych, jest terminem powszechnie stosowanym, określającym nieograniczony dostęp do literatury cyfrowej, on line, wolnej od większości praw autorskich i ograniczeń związanych z licencjami¹.

Badania nad procesem tworzonych czasopism, ustaliły dwa sposoby uzyskiwania otwartej dostępności do wyników badań naukowych : złoty i zielony. Złoty Open Access jest formą umożliwienia dostępu przez wydawcę, u którego dokument został złożony. W 2008 roku ponad 8 % wszystkich naukowych czasopism jest udostępniona poprzez jakąś formę złotego otwartego dostępu². Zielony OA, czyli autoarchiwizacja w repozytoriach, szacowana jest na ponad 11 % wszystkich opublikowanych w 2008 roku artykułów naukowych. Powodem szybkiego rozwoju OA są : skupienie publikowania naukowego i dystrybucji w rękach tylko kilku rynkowych potentatów (EBSCO, Springer, Elsevier), i ograniczenia, takie jak licencje, wysokie koszty prenumeraty które pociągają za sobą zmniejszony dostęp do komercyjnych periodyków. Dynamika wzrostu open access journals jest wprawdzie dużo mniejsza niż w przypadku repozytoriów, jednak według opublikowanych danych³, ich wzrost i rozwój jest cały czas widoczny. M. Laakso omawiając ewolucję powstawania otwartych czasopism w latach 1993 – 2009, dokonał podziału całego omawianego okresu na trzy etapy. Lata 1993 - 1999 nazwał pionierskimi ; lata innowacji to okres od 2000 do 2004; lata ostatnie to czas konsolidacji czyli jednoczenie wydawnictw otwartych. Wyniki przeprowadzonych przez jego zespół badań wskazują na bardzo szybki wzrost OA w okresie początkowym; od 2000 roku, średnia roczna stopa wzrostu to 18 % dla liczby czasopism, a 30

¹ Peter Suber: Open Access overview (definition, introduction) <http://www.earlham.edu/~peters/fos/overview.htm>

² Bo - Christer Björk, Patrik Welling, Mikael Laakso, Peter Majlender, Turid Hedlund: et al. (2010) Open Access to the Scientific Journal Literature: Situation 2009. PLoS ONE.. doi:10.1371/journal.pone.0011273.

³ Mikael Laakso, Patrik Welling, Helena Bukvova, Linus Nyman, Bo -Christer Björk: et al. (2011) The Development of Open Access Journal Publishing from 1993 to 2009. PLoS ONE 6(6): e20961. doi:10.1371/journal.pone.0020961

% dla artykułów. Najwięcej dostępnych w Internecie otwartych czasopism reprezentuje nauki medyczne i biologiczne⁴.

Czasopisma Open Access to periodyki elektroniczne, zazwyczaj recenzowane, umożliwiające bezpłatnie dostęp do publikacji zaraz po ich opublikowaniu. Każdy może z nich skorzystać w celach niekomercyjnych: czytać, drukować, kopiować, przysłać innym. Autorzy zwykle zachowują prawa autorskie, a artykuły publikowane są na licencji Creative Commons (CC). Wydawnictwa, które stosują typowy model publikowania w otwartym dostępie (złotym) to np.: PLOS Public Library of Sciences (nauki ścisłe, biologiczne i medycyna), BioMed Central (medycyna i nauki biologiczne) oraz PubMed Central (medycyna i dziedziny pokrewne). Metamorfozę z modelu hybrydowego do otwartego przeszło również wydawnictwo Hindawi (nauki techniczne, biologiczne i ścisłe)⁵.

Wydawcy publikujący czasopisma otwarte nie stanowią jednolitej całości. Stosują tzw. modele mieszane w których otwarty dostęp może być np. opóźniony - po upływie określonego czasu, krótkoterminowy - przez określony czas, do wybranych treści, częściowy, zdublowany - wersja elektroniczna jest dostępna za darmo, a papierowa sprzedawana w prenumeracie oraz hybrydowy. Dla naukowców jest korzystny zwłaszcza wspomniany ostatni model hybrydowy, w którym wydawca daje autorowi możliwość wyboru sposobu opublikowania artykułu. W przypadku opcji „open” autor wnosi opłatę za zamieszczenie artykułu, a tekst jest dostępny dla wszystkich, bez ograniczeń. Model hybrydowy stosowany jest przez znanych wydawców komercyjnych takich jak Springer Verlag, Elsevier czy Oxford University Press. Wymienić należy również OA wspomagający, który polega na wsparciu wydawnictwa przez organizacje międzynarodowe, np. WHO czy wydawca Reed Elsevier, udzielające pomocy krajom rozwijającym się. W terminologii bibliotecznej funkcjonuje również określenie zminimalizowanego wolnego dostępu, są to bazy danych i strony Web zawierające spisy treści czasopism⁶.

Artykuły w czasopismach otwartych są redagowane zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami publikowania naukowego i duża ich liczba posiada wskaźnik Impact Factor. Wydawcy to głównie instytucje naukowe (uniwersytety, instytuty naukowo-badawcze itp.), wyspecjalizowane wydawnictwa OA oraz wydawcy komercyjni, stosujący tzw. open choice. Przykładem może być program Springer Choice/open w Polsce, który umożliwia pracownikom i studentom afiliowanym przy wszystkich wyższych uczelniach na bezpłatne publikowanie artykułów w czasopismach naukowych, należących do wydawnictw Springer.

⁴William H. Walters, Anne C. Linvill: Characteristics of Open Access Journals in Six Subjects Areas College and Research Libraries July 2011 p.372-390 <http://crl.acrl.org/content/72/4/372.full.pdf+html>

⁵Kho N. Davis: Hindawi Publishing: A working OA Model. InformationToday August 10, 2012 <http://www.infotoday.com/it/dec10/kho.shtml>

⁶Marek Nahotko: Naukowe czasopisma elektroniczne. Warszawa 2007 s.100

Przedstawiono charakterystykę kilku największych wydawnictw open access journals – BioMed Central, Hindawi Publishing Corporation, PLOS Public Library of Science, MDPI AG Multidisciplinary Digital Publishing Institute. Zamieszczono uwagi praktyczne dotyczące zasobów tematycznych publikacji, ze szczególnym uwzględnieniem nauk farmaceutycznych i pokrewnych w języku angielskim.

Zwrócono uwagę na sposób korzystania i przeszukiwania literatury oraz korzyści wynikające z rejestracji użytkowników w omawianych wydawnictwach. Powodem penetracji wymienionych platform są niewystarczające zasoby strony internetowej Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zwłaszcza kiedy wąska specjalizacja poszukiwanych zagadnień wymaga użycia jeszcze innych źródeł. Nauki farmaceutyczne obejmują swoim zasięgiem: nauki chemiczne (syntezę substancji leczniczych, analizę chemiczną leków), medycynę (farmakologię, fizjologię, diagnostykę laboratoryjną), biologię, biochemię, fizykę, technologię przemysłową, ekonomię, statystykę, psychologię, a także informatykę. W polskich uczelniach medycznych wyodrębniają się nowe specjalizacje farmaceutyczne: zdrowie publiczne, zdrowie środowiskowe, farmacja przemysłowa oraz nowe kierunki studiów. Przykładem może być kosmetologia, dziedzina związana z ochroną zdrowia i urody, która rozwija się bardzo dynamicznie.

Rozwój i interdyscyplinarność wiedzy farmaceutycznej wymagają coraz większej różnorodności źródeł informacyjnych, które wzbogacają warsztat pracy naukowej i dydaktycznej wykładowców i studentów Uniwersytetu Medycznego, a także innych użytkowników, związanych z przemysłem farmaceutycznym i kosmetycznym. W bibliotece otwarte czasopisma wspierają i urozmaicają warsztat informacyjny bibliotekarza.

Platformy Open Access Journals

BioMed Central – (www.biomedcentral.com) powstał w roku 2000 jako część Current Science Group w Wielkiej Brytanii. Jest przedsięwzięciem dochodowym, specjalizującym się w udostępnianiu w Internecie czasopism naukowych z zakresu medycyny i nauk biologicznych⁷. Publikuje 220 tytułów recenzowanych czasopism on line. Przedstawia siebie jako pierwszą i największą firmę związaną z otwartą nauką. Właścicielem wydawnictwa jest Springer Science i Business Media. BioMed Central wydaje ponad 100 tytułów z Impact Factorem. Część czasopism indeksowana jest przez EBSCO, Medline, PubMed i inne serwisy.

W jego zasobach znajdują się czasopisma z zakresu medycyny i biochemii, jest też szeroko rozbudowana wiedza biologiczna. Znajdziemy tutaj bogatą kolekcję związaną z biologią: strukturalną, molekularną, systemową, rozwojową, chemiczną, również bioinformatyką. Tematyka czasopism prezentuje zagadnienia ekologii, genetyki, mikrobiologii, bromatologii, farmakologii ogólnej i klinicznej, weterynarii i zoologii.

⁷Zob. <http://www.biomed.central.com>

Zawartość tematyczna czasopism z zakresu wąskich specjalizacji związanych z naukami farmaceutycznymi to tytuły dotyczące: retrowirusów, monograficzny periodyk Flavour, podejmujący problematykę smaku i aromatu, czasopismo poruszające problemy zaburzeń odżywiania, oraz inne związane nanobiotechnologią.

Przeszukiwanie proste dostępne jest już na pierwszej stronie wydawnictwa, wyszukiwanie zaawansowane dopiero po zalogowaniu się na stronie wydawcy, co umożliwia zapisanie całego procesu wyszukiwań. Serwis posiada już ponad 1 milion zarejestrowanych użytkowników na całym świecie, czasopisma posiadają instrukcje dla autorów, oraz specjalny link tematyczny, tylko do zainteresowanych publikowaniem w periodykach. Na stronie wydawnictwa jest link dla bibliotekarzy, który proponuje szereg usług (płatnych) dla swoich członków, na przykład fachową pomoc przy tworzeniu repozytoriów oraz szereg dodatkowych subskrypcji. Platforma świadczy także usługi wydawnicze.

Hindawi Publishing Corporation – (www.hindawi.com), które powstało w 1997 roku jest komercyjnym wydawcą ponad 300 recenzowanych czasopism. Firma ma siedziby w Kairze (Egipt) i Nowym Yorku (USA)⁸, podobnie jak BioMed Central jest członkiem International Association of Scientific, Technical and Medical Publishers (STM). Wszystkie tytuły indeksowane są przez Google Scholar, większość indeksuje Science Citation Index, Scopus, PubMed, INSPEC, Mathematical Review i Chemical Abstracts, a 30 z nich znajduje się na liście Impact Factor.

Platforma publikuje periodyki z zakresu nauk medycznych, weterynaryjnych i farmakologii. Wizytówką firmy jest czasopismo poświęcone medycynie alternatywnej - Evidence - Based Complementary and Alternative Medicine (IF 4.774), oraz Mediators of Inflammation (IF 3,263). Część publikowanych on line czasopism ma również płatną wersję drukowaną. W zasobach serwisu znajdują się czasopisma z zakresu nauk rolniczych, biologii, ekologii i nauki o środowisku.

Ważna dla farmaceutyki jest duża ilość czasopism z dziedziny nauk przyrodniczych a zwłaszcza chemii: fizycznej, nieorganicznej, organicznej, analitycznej, medycznej, spektroskopii, chromatografii oraz elektrochemii. Interesujące są również tytuły dotyczące zagadnień fotoenergii (International Journal of Photoenergy - którego treść porusza sprawy wpływu fotoenergii na zdrowie człowieka), toksykologii i nanomateriałów.

Przeszukiwanie rozpoczyna się od wpisania frazy słów kluczowych w wyszukiwaniu prostym, dostępnym na pierwszej stronie wydawnictwa, następnie czytelnik otrzymuje możliwość dostępu do przeszukiwanego, które zawiera kilka standardowych opcji.

PLOS Public Library of Science – (www.plos.org) misją wydawnictwa jest

⁸ Zob. <http://www.hindawi.com/about/>

przyspieszenie rozwoju nauki, poprzez zmiany w komunikacji naukowej. Ważne dla twórców platformy są losy naszej planety oraz skuteczne metody walki z rakiem. Publikuje 7 recenzowanych, otwartych czasopism, których artykuły mogą być urozmaicone komentarzami, opiniami, informacjami, ale również oceną czy korektą wpisywaną przez zainteresowanych badaczy i naukowców, możliwą po zalogowaniu się na stronie wydawnictwa⁹. Platforma powstała w 2006 roku, by rzucić wyzwanie „akademickiej obsesji statusu czasopisma oraz jego ocenianiu poprzez Impact Factor”¹⁰. Siedzibą tego multidyscyplinarnego, niedochodowego wydawnictwa jest San Francisco w USA. PLOS One stało się pierwszym interaktywnym, ogólnodostępnym medium służącym do przekazywania wszystkich zweryfikowanych badań naukowych z różnych dziedzin wiedzy.

Tematyka publikowanych tutaj artykułów ma szerokie spektrum od medycyny, biologii poprzez matematykę, fizykę do nauki o środowisku. To pierwsze wydawnictwo, które przyjmuje do publikacji również artykuły małej wagi, sprawdzając jedynie czy praca spełnia warunki artykułu naukowego, a ocenę i znaczenie publikacji pozostawia zarejestrowanym użytkownikom serwisu¹¹. Światowe osiągnięcie wydawnictwa to opublikowanie kilku nowych klasyfikacji zoologicznych. Mimo sprzeciwów wobec miar oddziaływania czasopism, wydawnictwo PLOS w 2009 roku otrzymuje pierwszy Impact Factor. W 2010 roku opublikowano tutaj ponad 6 739 artykułów, najwięcej spośród wszystkich recenzowanych czasopism naukowych. Część artykułów ukazujących się w PLOS jest indeksowana przez PubMed, Scopus i Web of Science oraz Medline.

Obecnie wydawnictwo składa się z następujących części : PLOS ONE – najstarszej części wydawnictwa, PLOS : Biology, Medicine, Genetics, Computational Biology, Pahtogens, Neclated Tropical Deseses¹² . Na stronie wydawnictwa publikowane są również Currents, zeszyty które dotyczą aktualnych badań nad chorobami : Hungintona, grypy oraz genomów DNA, dystrofii mięśni i katastrof na świecie.

Proste wyszukiwanie możliwe jest w obrębie każdego z tytułów, zaawansowane daje większe możliwości określenia i rozbudowania frazy słów kluczowych, poprzez większe użycie kilku filtrów odnoszących się do tytułu czasopisma, tematu, rodzaju artykułu. Sprawne narzędzia stwarzają możliwości celnych poszukiwań.

MDPI AG– (www.mdpi.com) – Multidisciplinary Digital Publishing Institute jest platformą publikującą ponad 70 recenzowanych otwartych czasopism. Siedziba firmy

⁹ Zob. <http://www.plosone.org/>

¹⁰ Jim Giles: Open-access journal will publish first, judge later. <http://www.nature.com/http://www.nature.com/nature/journal/v445/n7123/full/445009a.html>

¹¹ Catriona J. MacCallum: ONE for All: The Next Step for PLoS. „PLoS Biology”. 4 (11) <http://www.plosbiology.org/article/info:doi/10.1371/journal.pbio.0040401>

¹² Zob. <http://www.plos.org/>

znajduje się w Bazylei (Szwajcaria), platforma powstała w 1996 roku z inicjatywy Molecular Diversity Preservation International¹³, publikuje 7 tytułów z listy Impact Factor. Wydawcą jest publiczna korporacja, która szczeni się publikowaniem prac kilku noblistów. Czasopisma indeksowane są przez Web of Science, Scopus, Compendex i PubMed.

Zakres tematyczny platformy obejmuje : chemię, biologię, nauki o środowisku, medycynę, farmakologię, fizykę i badania materiałów. Z wąskich specjalizacji pokrewnych farmacji można znaleźć czasopisma dotyczące : toksyn, wirusów, insektów, minerałów, mikromacierzy (badania określenia związków DNA), patogenów, leków tworzonych z substancji znajdujących się w morzu, antyoksydantów, biosensorów, biomateriałów oraz biogenicznych substancji. Podział czasopism na wąskie specjalizacje sprzyja łatwiejszemu wyszukiwaniu informacji.

Znajdowanie informacji odbywa się poprzez przeszukiwanie zaawansowane, dostępne na pierwszej stronie wydawnictwa w obrębie wszystkich tytułów oraz jednego wybranego. Pomocne są także dodatkowe narzędzia ograniczające zakres poszukiwań (rodzaj artykułu, zakres tematyczny, czasowy). Odnalezione źródła są wzbogacone o ważne informacje dotyczące listy tytułów czasopism, w których są umieszczone, rodzajów artykułów oraz krajów w których powstały.

Część czasopism w prezentowanych wydawnictwach można znaleźć w największej platformie otwartego dostępu - DOAJ – Directory of Open Access Journals – (www.doaj.org). Dane z 2012 roku mówią o 7 980 tytułach zarejestrowanych tutaj czasopism, publikowanych przez różne wydawnictwa uczelniane¹⁴, towarzystwa naukowe i inne publikujące w otwartym dostępie. Siedzibą DOAJ jest Uniwersytet Lund (Szwecja), uznany za jeden ze 100 najlepszych uniwersytetów na świecie.

Opisywane wydawnictwa mają charakterystyczny wizerunek, styl i historię. MDPI, powołało do życia w 1995 roku Muzeum Chemiczne¹⁵, gdzie przechowuje historyczne, rzadkie, nowe i stare, syntetyczne i naturalne próbki substancji chemicznych. Jako jedyne na świecie, gromadzi i eksponuje ale również wymienia swoje zbiory.

Zakres tematyczny publikowanych periodyków przez MDPI obejmuje także biznes, ekonomię, informatykę, matematykę, inżynierię, astronomię, nauki społeczne oraz sztuki piękne. Wydawca Hindawi wzbogaca zasoby o źródła z zakresu nauk komputerowych, matematycznych, inżynierskich i społecznych.

BioMed Central i PLOS popularyzuje ideę otwartego dostępu poprzez możliwość zakupu gadżetów reklamowych. Wszystkie wydawnictwa, za wyjątkiem Hindawi, znajdują swoje miejsce na portalach społecznościowych (facebook, twitter). Opisywane platformy oferują pobieranie plików w formacie PDF, HTML oraz XML.

¹³ Zob. <http://www.mdpi.com/about/>

¹⁴ Zob. <http://www.doaj.org>

¹⁵ Zob. <http://www.mdpi.org/index-samples.htm>

Serwisy są finansowane przede wszystkim poprzez pobieranie opłat za publikację. Model finansowania czasopism otwartych, w przeciwieństwie do tradycyjnego, bazującego na prenumeracie jest bardziej zróżnicowany, od subsydiów instytucjonalnych do opłat za publikacje. MDPI i PLOS finansowane są również poprzez fundraising, który polega na zabieganiu wydawcy o wsparcie finansowe u innych instytucji naukowych i sponsorów. Wydawnictwa OA mogą być dofinansowywane z grantów, ze środków publicznych oraz ze środków stowarzyszeń naukowych.

BioMed Central, MDP i Hindawi są członkami Committee on Publication Ethics (COPE), który tworzy forum wydawców recenzowanych czasopism. Komitet zajmuje się wszystkimi etycznymi aspektami publikowania i radzi edytorom jak postępować w przypadku wykroczeń¹⁶.

Podsumowanie

Otwarty dostęp do treści naukowych wpływa na wiele sektorów życia społecznego, przede wszystkim na gospodarkę i naukę. Z OA czerpią zysk naukowcy, korzystają z nich różne instytucje naukowe, biblioteki, oraz wszystkie grupy zawodowe.

Zadaniem bibliotek naukowych jest informowanie o wszystkich otwartych źródłach pracowników i studentów uczelni, tworzenie linków na stronach internetowych. Biblioteki przy malejących budżetach, wobec kryzysu ekonomicznego, będą musiały coraz częściej wybierać darmowe zasoby wiedzy¹⁷. Upowszechnianie wiedzy i dzielenie się nią może poprawić wizerunek nauki w oczach społeczeństwa i zachęcić do wsparcia.

Najważniejsza dla użytkowników biblioteki jest zawartość treściowa dokumentów, a różnorodność tematyczna prezentowanych czasopism, ich łatwa dostępność to podstawa do częstego korzystania z nich. Wszystkie omówione platformy oferują użytkownikom bezpłatne uzyskiwanie spisów treści ulubionych periodyków. Zyski płynące z bezpłatnej rejestracji to: szybka informacja dotycząca nowych badań, osiągnięć naukowych i otrzymywanie aktualnych publikacji odpowiadających zainteresowaniom i potrzebom naukowców (BioMed Central, PLOS, MDPI). Kluczowe jest uczestniczenie w procesie naukowym, poprzez możliwość wpisywania komentarzy, uwag czy innych adnotacji, przy ukazujących się artykułach. Widok powiązanej literatury oraz możliwość tworzenia bibliografii w programie End Note, to następne atuty związane z rejestracją użytkownika. Dużo ułatwień znajdą także autorzy artykułów, w przypadku publikacji w wybranych źródłach.

Dostępne statystyki dotyczące liczby autorów otwartych publikacji oraz instytucji będących członkami wymienionych wydawców, wskazują że również nauka polska

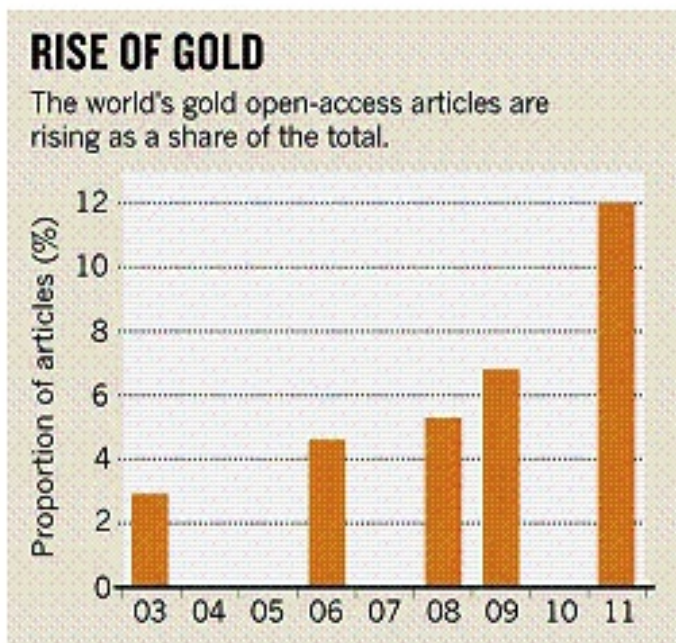
¹⁶ Zob. <http://publicationethics.org/>

¹⁷ Bożena Bednarek-Michałska: Modele publikowania naukowego – pytania i wyzwania dla współczesnego wydawcy. *Nauka* 2/2010 163-175 <http://www.portal.wiedzy.pan.pl/images/stories/pliki/publikacje/nauka/2010/02/N-2-2010-12-Bednarek.pdf>

coraz częściej wkracza do otwartych zasobów. Mimo kosztów wynikających z opłat za publikowanie, w Hindawi, na przykład, publikuje ponad 1500 polskich naukowców z różnych instytucji krajowych. W prezentowanych statystykach przodują Amerykanie, Hindusi oraz Chińczycy¹⁸. Członkiem instytucjonalnym BioMed Central jest tylko jeden polski instytut, przodują tutaj amerykańskie i niemieckie uczelnie i organizacje naukowe.

Mimo wątpliwości i obaw co do jakości i autentyczność publikacji, otwarte czasopisma stały się częścią istniejącej w Internecie wolnej, otwartej nauki i na stałe wpisują się w światowy obieg informacji w nauce i technice.

ŚWIATOWY WZROST GOLD OPEN ACCESS W LATACH 2003 - 2011

¹⁸ Zob. <http://www.hindawi.com/countries/index/>